

De Jodenweg
in Vledderveen.

Jodenweg

‘Het klinkt als ‘Jodenweg’!’

Omstreden straatnamen met de woorden *Joden* en *smousen*

Een naam als Jodenweg kan aanstootgevend zijn. En dat geldt al helemaal voor straatnamen die een schéldwoord voor ‘Jood’ bevatten, zoals *smous*. Waarom bestaan sommige van die namen dan nog steeds?

RIEMER REINSMA

De inwoners van het dorpje Vledderveen in Drenthe moeten stomverbaasd zijn geweest toen in 1995 iemand uit hun midden opeens aanstoot bleek te nemen aan de straatnaam Jodenweg. Die naam dateerde namelijk niet van vandaag of gisteren. Hij herinnerde aan een drama dat zich in 1942 had afgespeeld.

In die tijd was op bevel van de Duitse bezetter in Vledderveen een groep Joden te werk gesteld, die er een zandweg moesten verlengen en opknappen. Ze hielden ter plaatse verblijf in een werkkamp, en werden van eten en kleren voorzien door de plaatselijke bevolking, die ook brieven in ontvangst nam en naar familieleden stuurde.

De Joden hebben het karwei niet kunnen afmaken; nog geen jaar nadat ze waren aangekomen, werden ze afgevoerd naar Westerbork, en van daaruit naar de vernietigingskampen. Maar *léts* bleef in Vledderveen toch als herinnering achter. Sinds het eind van de oorlog werd een deel van het opgeknaptte weggetje in de volksmond de Jodenweg genoemd, en in 1960 werd dat ook de officiële naam.

Beatrixweg

Wat was er volgens de inwoner van Vledderveen, de gepensioneerde mr. W.Q. Klomp, dan mis met Jodenweg? Het ging hem niet om het al dan niet kwetsende woord *Joden*, wat op zichzelf best gekund zou hebben, want veel mensen praten liever over ‘Joodse mensen’ dan over ‘Joden’. Klomp vond dat de naam uitgelegd kon worden als ‘Joden weg!’, oftewel ‘Weg met de Joden!’, en stelde als nieuwe naam Jodenlaan of Jodenzandpad voor. Volgens Klomp was het beslist geen toeval dat er zo weinig straten met de naam Beatrixweg en Clausweg waren – het zou mensen eens op een verkeerde gedachte kunnen brengen.

Helemáál nieuw was de kwestie Jodenweg niet in Vledderveen. Al in 1982 had de toenmalige gemeente Vledder, waar Vledderveen destijds onder viel,